

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
X Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

29 вересня – 1 жовтня 2016 року

Суми 2016

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ПОТЕНЦІАЛ ІННОВАЦІЙ ТА «ВАКУУМ ІНСТИТУЦІЙ»

Екологічна політика України є результат взаємодії суб'єктів господарювання, державного управління та зусиль громадськості, спрямованих на забезпечення екологічної безпеки, раціональне використання природних ресурсів та охорону навколишнього природного середовища. Стимулює ефективну екологічну політику декілька факторів та чинників. Перше, це фактори ефективної (дієвої) взаємодії суб'єктів та об'єктів екологічного управління та аналізу екологічної політики з політиками в сфері економіки, соціальної сфери, регіонального та корпоративного розвитку. Третє, це фактори, що залежать від зовнішніх впливів, зобов'язань, викликів та загроз. І, четверте, це фактори внутрішнього потенціалу, серед яких фактори інституційної доцільності, системності, достатності та інвестиційного забезпечення. Ця група факторів відрізняється від першої групи саме акцентуванням на ефективність інституцій та потенціалом залучення внутрішніх резервів до реалізації екологічної політики. Який на сьогодні є потенціал розвитку та підвищення дієвості екологічної політики в державі? По-перше, це потенціал інноваційного забезпечення формування, реалізації та моніторингу ефективності екологічної політики. По-друге, це потенціал інвестиційної привабливості проектів і програм з екологічної політики, які можуть реалізуватися в певний період часу, наприклад, на протязі часових меж бюджетного планування. По-третє, потенціал інституційної реалізації екологічної політики. Він складається з декількох складових. А саме: наявності інституцій; відповідності наявних інституцій заявленим цілям їх створення; ефективності діяльності інституцій, яка вимірюється кількістю реалізованих планів, проектів і програм та результативністю їх виконання для замовника і суспільства.

Розглянемо, як ці позиції відображені у «реальності» екологічної політики України. Інституції наявні, однак вони не є сталими, бо постійно перебувають у стані трансформації та вдосконалення. Кількість змін структури апарату та повноважень Мінекоресурсів України та МНС (ДСНС) України вже неможливо порахувати. Серед заявлених державних природоохоронних програм

виконання складає менше 50%, фінансування цих програм переважно здійснюється з недержавних джерел, що призводить до цілком «легітимного» їх невиконання. Природоохоронні фінанси, що акумулюються в межах Фондів охорони навколишнього природного середовища нині можуть цілком легітимно витратитися на 29 напрямів, які не мають жодного відношення до екологічної політики. Якщо визначити, хто саме остаточно відповідає за дієвість екологічної політики в державі, в цілому, то повноважень та можливостей у Мінекоресурсів України явно недостатньо. Таким чином, формується певний вакуум можливостей та «відповідальностей» на рівні інституцій та інституційного середовища, відповідно до суспільно-значущих та об'єктивно дієвих, результатів. Коли ми бачимо, що уряд Швейцарії складається з 7 осіб, ми розуміємо, що ці особи мають чітко визначене коло компетенцій та окреслені можливості для реалізації секторів державної політики. В Україні за кількістю осіб, що опікуються екологічною політикою, насправді, не бачимо нічого – тобто, вочевидь, відсутність зв'язку між характером інституцій, кількістю залучених до реалізації повноважень, осіб та чіткими критеріями результативності витрачених зусиль.

Основний результат ефективного інституційного середовища – зміцнення інноваційного потенціалу економіки. Зокрема, сфері охорони та раціонального використання природних ресурсів, сприянню підвищенню екологічної безпеки життєдіяльності населення.

Потенціал інновацій складається з можливостей використання ресурсів «зеленого зростання» та переходу до постіндустріального та пост-інформаційного суспільства, це – науково-технічні та освітянські послуги, розвиток рекреаційного використання ПРП, залучення інвестицій на «канікулярних» умовах в межах місцевих природоохоронних програм. Місцеві громади нині не мають інституційних можливостей до інвестиційного сприяння на умовах, що є привабливими для інвестора. А саме – оподаткування прибутку, можливість розпоряджатися прибутком без застережень на кордони, кардинальне зниження тиску контролюючих органів в процесі реалізації природоресурсних/природоохоронних проєктів. Потенціал інституцій тоді буде оцінюватися кількістю залучених інвестицій та реалізацією інвестиційних проєктів, у відповідності до бізнес-планів. «Вакуум» інституцій долається виключно конкретизацією та персоналізацією результатів екологічної політики.